

Tradycje

Традиції

1. Sylwester (31 grudzień) / Nowy Rok (1 stycznia). Сильвестра(31 грудня)/ Новий Рік (1 січня)

W Polsce sylwestrowe bale i zabawy jeszcze w XIX wieku należały do rzadkości, a urządzano je jedynie w miastach i to w najbogatszych domach. Dzisiaj bale i zabawy należą już do tradycji i z reguły noc sylwestrową spędza się z rodziną, wśród znajomych i przyjaciół na prywatkach, w klubach dyskotekach czy restauracjach w których miejsca trzeba rezerwować już dużo wcześniej.

2. Trzech Króli, Objawienie Pańskie (6 stycznia). Трьох королів(6 січня)

Święto obchodzone na pamiątkę Trzech Mędrców którzy udali się do Betlejem, aby oddać pokłon nowo narodzonemu Jezusowi Chrystusowi.

3. Karnawał. Запусти

Karnawał po staropolsku zwany Zapustami, to czas od Nowego Roku do środy Popielcowej.

Jest to czas radości, czas zabaw i bali, który poprzedza okres Wielkiego Postu.

4. Tłusty Czwartek. Тлустий четвер

Tłusty czwartek rozpoczyna ostatni tydzień karnawału (trwający do środy Popielcowej).

W Polsce wedle tradycji, w tym dniu dozwolone jest objadanie się.

5. Środa Popielcowa. Середя Попельцьова

Środa Popielcowa, inaczej zwana Popielcem, to w kościele katolickim pierwszy dzień Wielkiego Postu, jest to dzień pokutny kończący karnawał. W Środę Popielcową obowiązuje ścisły post.

6. Niedziela Palmowa. Вербна неділя

Niedziela Palmowa nazywana też Kwietną lub Wierzbną. Rozpoczyna Wielki Tydzień. Zostało ono ustanowione na pamiątkę przybycia Chrystusa do Jerozolimy.

Kościół święci w tym dniu tryumfalny wjazd Chrystusa do Jerozolimy. Poświęconymi w kościele palmami kropiono domostwa, obejścia i bydło w oborze. Ma ona chronić od złego, czarów i nieszczęścia, przed chorobą a przede wszystkim od ognia. Poświęcone palmy przechowuje się z szacunkiem do następnych świąt Wielkanocnych.

7. Wielki Piątek. Велика п'ятниця

W Wielki Piątek w bocznych nawach kościołów odstawiane są Groby Chrystusowe.

8. Wielkanoc. Пасха

Wielkanoc wcześniej zwana Paschą jest najwcześniej świętem chrześcijańskim, obchodzonym na pamiątkę Męki, śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa.

Wielkanoc jest świętem ruchomym bo obchodzimy Wielkanoc w pierwszą niedzielę po pierwszej wiosennej pełni Księżyca. Może wypadać pomiędzy 22 marca a 25 kwietnia.

Święto Zmartwychwstania otwiera Rezurekcja - msza odprawiana w Wielką Sobotę o północy. Po Rezurekcji wszyscy udają się do domów na uroczyste rodzinne śniadanie zwane święconym. Ucztę tę poprzedza ceremonia dzielenia się poświęconym jajkiem.

Polskie święcone stynęło zawsze z obfitości. Po środku stołu królował baranek, śniadanie wielkanocne składało i składa się głównie z dań zimnych, mięs, jaj gotowanych na twardo i ciast. Na stole musi znaleźć się "biała kiełbasa" zwana też "polską", gotowana lub smażona i żurek. Wśród świątecznych ciast najważniejsze były i są baby wielkanocne, mazurki oraz serniki.

W czasie świątecznych biesiad do zabaw wykorzystywano pisanki i kraszanki. Zabawy polegały na toczeniu po stole pisanek albo stukanie się pisankami trzymanymi w rękę. Wygrywał ten, czyja pisanka się nie rozbiła.

9. Poniedziałek Wielkanocny (zwany też Lanym Poniedziałkiem, Śmigusem-dyngusem).

Nazwy „Śmigus” i „Dyngus” oznaczały dwa odrębne zwyczaje, pierwszy był to tzw. „śmigus zielony” lub „suchy” i „dyngus mokry” i polegał na smaganiu się zielonymi gałązkami wierzbowymi i polewaniu się dla żartów wodą inne osoby, nawet nieznanym.

Polewanie wodą nawiązuje do dawnych praktyk pogańskich, łączących się z symbolicznym budzeniem się przyrody do życia i co rok odnawialnej zdolności ziemi do rodzenia.

10. Obchody świętojańskiej sobótki (23-24 czerwca). Коли святкують святоянські суботки?

Obchody świętojańskie celebrowane w noc poprzedzającą dzień ich patrona Św. Jana Chrzciciela, w Polsce nazwane Sobótką lub Kupalnocką.

11. Dożynki. Свято врожаю

Dożynki to największe święto rolników. Jest ono ukoronowaniem ich całorocznego trudu i obchodzone jest po zebraniu plonów – głównie zbóż.

12. Wszystkich Świętych, Dzień Zaduszny. День всіх святих

Wszystkich Świętych - Dzień Zaduszny (1 i 2 listopada) dni te poświęcone są pamięci zmarłych.

Dzień 1 listopada obchodzony był jako dzień Wszystkich Świętych. Była to więc uroczystość radosna.

Natomiast 2 listopada - Dzień Zaduszny czyli właściwe święto pamięci o zmarłych.

13. Katarzynki (24 listopada). Катерини

Katarzynki to zapomniany już dzisiaj wieczór spotkań i wróżb chłopców o narzeczonych i małżeństwie. Zaś wczesnym rankiem w dniu Św. Katarzyny (25 listopada) chłopcy losowali karteczki z imionami żeńskimi, które uprzedniej nocy włożyli pod poduszkę. Wylosowana karteczka "dawała pewność" jakie imię będzie nosiła ukochana dziewczyna.

14. Andrzejki (30 listopada). Андрія

Andrzejki - to pora wróżb dla dziewcząt o miłości i małżeństwie.

15. Adwent. Піст перед Різдом

Adwent w Kościele Katolickim jest przygotowaniem na przyjście Chrystusa, radosnym oczekiwaniem. W Kościele Prawosławnym jest to Post. Adwent trwa 4 tygodnie i jest okresem oczekiwania na święto Bożego Narodzenia.

16. Mikołajki lub Świętego Mikołaja (6 grudnia). Св. Миколая

Obchodzona na cześć Świętego biskupa Mikołaja z Miry. W dniu tym Święty Mikołaj przynosi dzieciom prezenty. Często rodzice kładą prezenty w nocy by dzieci znalazły je rano.

17. Wigilia (Wieczór Wigilijny) - 24 grudnia. Свята вечеря

Wieczór Wigilijny - jest najbardziej uroczystym wieczorem roku i rozpoczyna Święta Bożego Narodzenia, które należą do najbardziej rodzinnych świąt w roku. Przed Wigilią, 23 lub 24 grudnia, w domach ustawia się i dekoruje choinkę. Wieczorem, w Wigilię Bożego Narodzenia gromadzimy się w gronie najbliższych, by oczekiwać przyjścia Jezusa. Polska tradycja nakazuje zasiąść do wieczerzy, gdy zabłyśnie pierwsza gwiazdka na niebie. Gwiazdka ta jest symbolem Gwiazdy Betlejemskiej.

Na początku wieczerzy wigilijnej odczytuje się fragment Ewangelii mówiący o narodzeniu Jezusa i zaczyna wieczerzę modlitwą. Następnie wszyscy dzielą się opłatkiem i składają sobie wzajemnie życzenia. Opłatek, tam gdzie to możliwe, kładzie się na stole pod którym, często pod obrusem, wkładamy troszeczkę siana, które symbolizuje oczywiście miejsce, w jakim przyszedł na świat Jezus – szopkę i siano, na którym leżał po urodzeniu.

Symbolem Wigilii są potrawy z ryby. W starożytności ryba symbolizowała Jezusa. Na ogół przygotowuje się 12 potraw. Postne wigilijne menu musi zawierać barszcz czerwony, zupę grzybową lub zupę rybną, śledź, karp smażony, potrawy z kapusty, kompot z suszonych owoców, makowca lub mak z bakaliami – tzw. kutia, owoce, orzechy i różne słodycze. Po skończonej wieczerzy śpiewa się kolędy i obdarowuje prezentami. Często prezenty ułożone są po choinkę.

18. Opłatek. Оплаток

Jest to nic innego, jak cienki kawałek wypieczonej mąki pszennej i wody. Na nim widnieją obrazy związane z Bożym Narodzeniem. Życzenia, jakie składamy sobie podczas dzielenia się opłatkiem powinny być szczerze, wybaczymy sobie wtedy wszystkie winy, aby zasiąść do kolacji pogodzeni i z czystymi sercami.

19. Kolędy. Колядки

Zaczynamy je śpiewać przy wigilijnym stole. Są to pieśni, które opowiadają o Narodzeniu Pana.

20. Boże Narodzenie (25 grudnia). Різдво

Dzień Bożego Narodzenia rozpoczynany jest od udziału w porannych nabożeństwach, przeżywany w atmosferze powagi i spokoju. W tym dniu należy powstrzymać się od wszelkich prac.

21. Pasterka. Пастерка

Tradycyjna msza odprawiana w północy w noc Bożego Narodzenia (z 24 na 25 grudnia).

22. Świętego Szczepana (26 grudnia). Св. Степана

Świętego Szczepana - drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia. Jego patronem jest Św. Szczepan, pierwszy męczennik chrześcijański. Dotychczas w tym dniu, głównie na wsi, święci się podczas nabożeństwa ziarna owsa lub innego zboża. W domach wzajemnie obsypują się nim domownicy, sąsiedzi, znajomi. Dzisiaj drugi dzień świąt Bożego Narodzenia to czas odwiedzin, spotkań, przyjęć i wesel.

Dzień Św. Szczepana rozpoczyna czas zabaw, obchodów kolędniczych, tzw. karnawał.

23. Kalendarz świąt: Календар свят

1 stycznia – Nowy Rok.

6 stycznia – Święto Trzech Króli.

21 stycznia – Dzień Babci.

8 marca – Dzień Kobiet.

Niedziela i poniedziałek – pierwsza niedziela po pierwszej wiosennej pełni księżyca (około 22 marca – 25 kwietnia) – Wielkanoc.

7 niedziela po Wielkanocy – Zielone świąta.

Czwartek dziewiątego tygodnia po Wielkanocy – Dzień Bożego Ciała.

1 maja – Święto Pracy.

2 maja – Dzień Flagi Polski.

3 maja – „Święto Narodowe Trzeciego Maja”. Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja (w 1791r.).

26 maja – Dzień Matki.

1 czerwca – Dzień Dziecka.

15 sierpnia – Wniebowzięcie Najświętszej Mary Panny.

16 października – Dzień Papieża Jana Pawła II.

1 listopada – Dzień Wszystkich Świętych.

11 listopada – „Narodowe Święto Niepodległości” – polskie święto państwowe. Na cześć odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918r.

24 grudnia – Wigilia.

25 grudnia – Boże Narodzenie.

26 grudnia – Drugi dzień Bożego Narodzenia.